

**E-learning : projektowanie, realizowanie i ocena / Renata Marciniak. –
Stan prawny na 1 grudnia 2021 r. – Warszawa, 2022**

Spis treści

Wstęp	13
Rozdział 1	
Wprowadzenie do e-learningu	15
1.1. Panorama historyczna rozwoju e-learningu	15
1.2. Definicje i cechy e-learningu	19
1.3. Różnice między kształceniem tradycyjnym a e-learningiem	22
1.4. Główne elementy e-learningu	25
1.4.1. Uczestnicy	25
1.4.2. Prowadzący	27
1.4.3. Program kształcenia	29
1.4.4. Materiały dydaktyczne	31
1.4.5. Platforma e-learningowa	32
1.5. Modele e-learningu	33
1.5.1. Model skoncentrowany na technologii	33
1.5.2. Model skoncentrowany na prowadzącym	36
1.5.3. Model skoncentrowany na uczestniku	39
1.5.4. Model skoncentrowany na zawartości kursu	41
1.6. Formy realizacji e-learningu	43
1.6.1. Formy e-learningu synchronicznego	43
1.6.1.1. Webinar	43
1.6.1.2. Warsztat online	44
1.6.1.3. Sesja 1:1 online	45
1.6.2. Formy e-learningu asynchronicznego	46
1.6.2.1. Kursy prowadzone na platformie e-learningowej	46
1.6.2.2. Kursy realizowane na podstawie standardu SCORM	47
1.6.2.3. Kursy mobilne (mobile learning)	48
1.6.2.4. Kursy realizowane na podstawie filmów edukacyjnych	49
1.6.2.5. Kursy realizowane na podstawie podcastów	50
1.7. Problematyczne aspekty e-learningu	51
1.7.1. Zaniechanie kształcenia	52
1.7.2. Weryfikacja osiągnięć uczestników kursu	53
1.7.3. Ocena jakości e-learningu	54
1.8. Przyszłość e-learningu	56
Rozdział 2	
Projektowanie e-learningu	59
2.1. Pojęcie i cechy projektu	60
2.2. Projekt e-learningowy	62

2.3. Cykl życia projektu e-learningowego	64
2.3.1. Faza inicjowania projektu e-learningowego	65
2.3.2. Faza planowania projektu e-learningowego	65
2.3.3. Faza realizacji projektu e-learningowego	66
2.3.4. Faza kontroli projektu e-learningowego	66
2.3.5. Faza zamknięcia projektu e-learningowego	67
2.4. Opis ról w projekcie e-learningowym i kompetencje wymagane w poszczególnych rolach	67
2.4.1. Kierownik projektu	68
2.4.2. Ekspert dziedzinowy	68
2.4.3. Metodyk e-learningu	69
2.4.4. Scenarzysta kursów e-learningowych	70
2.4.5. Grafik komputerowy	71
2.4.6. Administrator platformy e-learningowej	71
2.5. Modele projektowania e-learningu	72
2.6. Kompleksowa metodologia opracowania projektu e-learningowego	74
2.6.1. Diagnoza problemu edukacyjnego	76
2.6.2. Uzasadnienie projektu	79
2.6.3. Wyznaczenie celów projektu	81
2.6.4. Dwie perspektywy projektu	82
2.6.4.1. Perspektywa pozytywna	83
2.6.4.2. Perspektywa negatywna	84
2.6.5. Planowanie dydaktyczne	85
2.6.6. Planowanie operacyjne	90
2.6.7. Opracowanie budżetu projektu	90
2.6.8. Opracowanie harmonogramu projektu	93
2.6.9. Ocena ciągła projektu	94

Rozdział 3

Opracowanie programu kształcenia e-learningowego	101
3.1. Definicja programu kształcenia	101
3.2. Elementy programu kształcenia e-learningowego	103
3.2.1. Uzasadnienie programu	103
3.2.2. Cele dydaktyczne i kluczowe kompetencje	104
3.2.3. Ustalanie profilu uczestnika	111
3.2.4. Zawartość tematyczna	114
3.2.5. Aktywności dla uczestników	117
3.2.6. Profil prowadzącego	122
3.2.7. Materiały dydaktyczne	123
3.2.8. Strategie dydaktyczne	129
3.2.8.1. Strategie nauczania	129
3.2.8.2. Strategie uczenia się	132
3.2.9. Strategie oceny osiągnięć uczestników	134
3.2.10. Tutoring	134
3.2.11. Lista kontrolna do oceny jakości programu kształcenia e-learningowego	137

Rozdział 4

Organizowanie e-learningu	141
4.1. Organizowanie zasobów ludzkich: wybór prowadzącego	142
4.1.1. Profil zawodowy prowadzącego	142
4.1.2. Pożądane cechy osobowości e-prowadzącego	143
4.1.3. Kompetencje e-prowadzącego	146
4.1.3.1. Kompetencje pedagogiczne	146
4.1.3.2. Kompetencje techniczno-informatyczne	147
4.1.3.3. Kompetencje społeczne	148
4.1.3.4. Kompetencje dydaktyczne	149
4.1.3.5. Kompetencje cyfrowe	151
4.2. Organizacja zasobów dydaktycznych: opracowanie multimedialnych materiałów dydaktycznych	159
4.2.1. Multimedialne materiały edukacyjne: definicja, cechy, zalety	159
4.2.2. Wybrane modele projektowania multimedialnych materiałów dydaktycznych	161
4.2.3. Prawa autorskie w opracowywaniu materiałów dydaktycznych	166
4.2.4. Dobre praktyki w zakresie opracowywania wybranych materiałów multimedialnych	169
4.2.4.1. Prezentacja multimedialna	169
4.2.4.2. Pisemna lekcja wirtualna	170
4.2.4.3. E-book	176
4.2.4.4. Podcast	178
4.2.4.5. Pigułki wiedzy	180
4.2.4.6. Screencast	181
4.2.4.7. Filmik edukacyjny	182
4.3. Organizacja zasobów technologicznych: wybór platformy edukacyjnej	184

Rozdział 5

Realizacja e-learningu	193
5.1. Komunikacja i interakcja	194
5.1.1. Proces komunikacji w e-learningu	194
5.1.2. Rodzaje i kanały komunikacji w e-learningu	196
5.1.3. Narzędzia informatyczne do komunikacji w e-learningu	199
5.1.4. Netykieta w komunikacji online	205
5.2. Dynamizowanie zajęć e-learningowych	206
5.2.1. Pojęcie strategii dynamizacji	206
5.2.2. Pobudzanie uwagi i aktywnego udziału w lekcji online	208
5.2.3. Metody aktywizujące uczenie online	212
5.2.4. Wybrane metody aktywizujące w e-learningu	216
5.2.4.1. Grywalizacja	217
5.2.4.2. Blogodydaktyka	221
5.2.4.3. Odwrócona lekcja	224
5.2.4.4. Wideodydaktyka	229

5.2.4.5. Metoda projektowa	235
5.3. Organizacja pracy zespołowej	239
5.3.1. Postawy i zachowania ułatwiające pracę zespołową	241
5.3.1.1. Kompromis	242
5.3.1.2. Przejrzystość	243
5.3.1.3. Szacunek	244
5.3.1.4. Wspieranie	245
5.3.2. Etapy pracy zespołowej	245
5.3.2.1. Tworzenie zespołów	246
5.3.2.2. Rozpoczęcie pracy zespołowej	248
5.3.2.3. Realizacja pracy zespołowej	250
5.3.2.4. Ocena pracy zespołowej	251
5.4. Motywowanie w e-learningu	255
5.5. Orientowanie uczestników w procesie uczenia się	259
5.5.1. Role prowadzącego w orientowaniu uczestników	260
5.5.2. W jaki sposób orientować uczestników kursu e-learningowego	263

Rozdział 6

Ocena w e-learningu	267
6.1. Ocena osiągnięć uczestnika	268
6.1.1. Pojęcie i typy oceny	268
6.1.2. Sześć kroków do efektywnej oceny osiągnięć uczestników	271
6.1.2.1. Oceniamy, aby wesprzeć proces uczenia się	272
6.1.2.2. Uszczegóławiamy, co oceniamy	273
6.1.2.3. Wybieramy narzędzia oceny	274
6.1.2.4. Określamy kryteria oceny i informujemy o nich uczestników	275
6.1.2.5. Monitorujemy i udzielamy informacji zwrotnej	276
6.1.2.6. Pozwalamy, aby uczestnik był bohaterem oceny	277
6.1.3. Lista kontrolna wspomagająca efektywne ocenianie osiągnięć uczestników kursu e-learningowego	278
6.1.4. Narzędzia oceny osiągnięć uczestników	279
6.1.4.1. Egzamin diagnostyczny	280
6.1.4.2. Test online	280
6.1.4.3. Projekt	281
6.1.4.4. Samoocena	281
6.1.4.5. Rubryka	282
6.1.4.6. Elektroniczne portfolio uczestnika	282
6.1.4.7. Weblog	282
6.1.4.8. Wiki	284
6.1.4.9. Mapa koncepcyjna	284
6.1.4.10. Sprawdzian wiedzy	285
6.1.4.11. Ocena koleżeńska	285
6.1.4.12. Studium przypadku	286
6.1.4.13. Ocena za pomocą gier	286
6.2. Ocena jakości e-learningu	287
6.2.1. Pojęcie jakości e-learningu	287

6.2.2. Modele oceny jakości e-learningu	294
6.2.3. Model zintegrowanej oceny jakości kursów e-learningowych	306
Bibliografia	331
Wykaz aktów prawnych	341
Słownik terminów związanych z e-learningiem	343
Spis tabel	361
Spis rysunków	363
Spis ilustracji	365

oprac. BPK